

Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 717/2007 privind roaming-ul în rețelele publice de telefonie mobilă în interiorul Comunității și a Directivei 2002/21/CE privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice

COM(2008) 580 final – 2008/0187 (COD)

(2009/C 182/12)

Raportor general: **dl HENCKS**

La 6 noiembrie 2008, în conformitate cu articolul 95 din Tratatul de instituire a Comunității Europene, Consiliul a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 717/2007 privind roaming-ul în rețelele publice de telefonie mobilă în interiorul Comunității și a Directivei 2002/21/CE privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice

COM(2008) 580 final – 2008/0187 (COD).

La 21 octombrie 2008, Biroul Comitetului Economic și Social European a însărcinat Secțiunea pentru transporturi, energie, infrastructură și societatea informațională cu pregătirea lucrărilor pe această temă.

Dat fiind caracterul urgent al lucrărilor, în cea de-a 450-a ședință plenară, care a avut loc la 14 și 15 ianuarie 2009 (ședința din 15 ianuarie 2009), Comitetul Economic și Social European l-a numit raportor general pe dl HENCKS și a adoptat prezentul aviz cu 132 voturi pentru, 1 voturi împotriva și 0 abțineri.

1. Concluzii

1.1 Obiectivul declarat al Regulamentului (CE) 717/2007, ca utilizatorii de servicii mobile în *roaming* (itinerante) să nu plătească un preț excesiv atunci când inițiază sau primesc apeluri, a fost în general atins; 400 de milioane de consumatori beneficiază de acum înainte de eurotarif.

1.2 Cu toate acestea, potrivit afirmațiilor Comisiei, evoluția tarifului la serviciile vocale itinerante în interiorul Comunității nu este, de la intrarea în vigoare a regulamentului menționat, suficient de convingătoare pentru a presupune că, fără prețuri reglementate, concurența se va manifesta după 2010 în mod durabil pe piețele de gros sau cu amănuntul; prețurile de gros și cu amănuntul nu variază suficient de mult sub nivelurile maxime fixate de regulament, pentru a permite o concurență sănătoasă.

1.3 Prin urmare, pentru a-i asigura pe consumatori că nu plătesc un preț excesiv atunci când inițiază sau primesc un apel itinerant reglementat, Comisia propune, în principal, următoarele:

- prelungirea perioadei de valabilitate a Regulamentului 717/2007, până la 30 iunie 2013;
- pe durata prelungirii, continuarea scăderii prețurilor maxime pentru apelurile pe minut, cu 0,03 euro pe an;
- fixarea de prețuri maxime pentru SMS (de gros și cu amănuntul) și pentru transmisiile de date (preț de gros) itinerante.

1.4 CESE este de acord cu noile reduceri ale prețurilor maxime pentru apelurile vocale itinerante, pe care le consideră proporționate și adecvate.

1.5 Este, de asemenea, de acord cu introducerea unui eurotarif în ce privește prețurile cu amănuntul pentru SMS-uri, precum și a unui plafon pentru prețurile de gros.

1.6 Cât privește serviciile de transmisie de date itinerante, CESE regretă că propunerea de reducere a prețurilor se referă doar la serviciul de date de gros, în timp ce prețurile cu amănuntul sunt tot excesive, datorită lipsei unei presiuni concurențiale suficiente.

1.7 În sfârșit, CESE consideră neapărat necesară consolidarea dreptului consumatorilor de a avea acces la informații, în vederea creșterii nivelului de protecție a acestora și a transparenței prețurilor.

2. Istoric

2.1 Consiliul European din 23 și 24 martie 2006 a conchis că punerea în aplicare, atât la nivel european, cât și național, a unor politici bine orientate, eficiente și integrate, în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor, este esențială pentru a atinge obiectivele de creștere economică și de productivitate ale Strategiei de la Lisabona revizuite și a subliniat, în legătură cu acest aspect, importanța reducerii costurilor comunicațiilor transfrontaliere de telefonie mobilă.

2.2 Anterior, Comisia și-a exprimat în mai multe rânduri îngrijorarea provocată de cuantumul excesiv al prețurilor cu amănuntul impuse utilizatorilor rețelilor publice de comunicații mobile, atunci când își folosesc telefonul mobil în străinătate, în interiorul Comunității (costurile pentru itineranța comunitară), acestea datorându-se nivelului ridicat al prețurilor de gros ale operatorului străin al rețelei-gazdă și, în numeroase cazuri, marjelor ridicate pe prețul cu amănuntul utilizate de operatorul rețelei abonatului.

2.3 Cadrul de reglementare pentru comunicații electronice din 2002 nu a oferit autorităților de reglementare naționale un instrument suficient pentru a lua măsuri eficiente în ceea ce privește prețurile excesive ale itineranței comunitare.

2.4 În aceste condiții, în conformitate cu articolul 95 din Tratatul CE, Uniunea Europeană a intervenit pe piață prin intermediul unui regulament⁽¹⁾, pentru a fixa, pentru perioada 01.09.2007-30.09.2010,

— un plafon al prețului de gros pe minut și

— un *eurotarif* maxim pentru piața cu amănuntul,

pe care operatorii unei rețele mobile le pot aplica în schimbul furnizării serviciilor itinerante pentru comunicații mobile vocale, inițiate și terminate în interiorul Comunității.

2.5 În avizul⁽²⁾ său pe această temă, CESE a aprobat demersul și a considerat că intervenția Uniunii se dovedește necesară, proporțională și că, în plus, ridică nivelul de protecție a consumatorilor, în special prin consolidarea dreptului lor de acces la informații, grație măsurilor de transparență, și protejându-le interesele economice, prin introducerea unui mecanism care constă în fixarea de plafoane tarifare preventive la furnizarea de servicii itinerante pentru comunicațiile mobile vocale între statele membre.

2.6 Luând poziție, Parlamentul European a aprobat instituirea abordării comune pe o perioadă limitată, dar a cerut ca aceasta să poată fi extinsă sau modificată, în urma unei revizuii efectuate de către Comisie, până la data de 3 decembrie 2008; Comisia ar trebui, de asemenea, să examineze impactul regulamentului asupra micilor furnizori de servicii de telefonie mobilă din cadrul Comunității și asupra poziției lor pe piața comunitară de servicii itinerante.

2.7 Dat fiind că, în plus față de telefonie vocală, noi servicii de comunicații mobile de date câștigă teren fără încetare,

Parlamentul European a invitat Comisia Europeană să supravegheze evoluțiile de pe piața serviciilor itinerante de transmisie de date, inclusiv mesajele SMS (serviciul de mesaje scurte) și MMS (serviciul de mesaje multimedia) din Comunitate.

3. Propunerea Comisiei

3.1 Propunerea de regulament supusă avizării are ca punct de plecare o comunicare⁽³⁾ privind reexaminarea funcționării Regulamentului 717/2007 și două documente de lucru⁽⁴⁾ ale Comisiei.

3.2 În conformitate cu aceste documente, prețurile de gros și cu amănuntul ale apelurilor de voce itinerante nu variază suficient, sub nivelurile maxime fixate prin Regulamentul 717/2007, pentru a permite o concurență sănătoasă.

3.3 Serviciile itinerante de mesagerie și date reprezintă 12,3 % și, respectiv, 8,6 % din încasările în *roaming*. Pe parcursul anului trecut, prețurile mesajelor SMS itinerante au variat, în general, puțin, în ciuda presiunilor politice exercitate asupra operatorilor, pentru a-i stimula să scadă prețurile, evitând astfel o reglementare din oficiu.

3.4 Așadar, dat fiind faptul că Regulamentul 717/2007 nu a dus la o concurență sănătoasă și că relansarea concurenței, prin creșterea numărului de operatori disponibili, este imposibilă, deoarece frecvențele sunt o resursă rară, Comisia a fost nevoită să propună:

— prelungirea perioadei de valabilitate a regulamentului actual, după 30 iunie 2010, cu un nou interval de trei ani;

— fixarea de noi limite maxime pentru tarifele apelurilor vocale itinerante pe care operatorii unei rețele mobile le pot percepe în perioada de prelungire;

— precizarea cerințelor de facturare pe secundă;

— devansarea datei de scădere a plafoanelor privind prețurile apelurilor vocale itinerante, de la 30 august 2009, la 1 iulie 2009;

— extinderea domeniului de aplicare a Regulamentului 717/2007 la serviciile de mesaje SMS itinerante în interiorul Comunității;

— fixarea unui plafon pentru tariful de gros al serviciilor de date itinerante și instituirea transparenței și a mecanismelor preventive;

— promovarea transparenței prețurilor.

(1) Regulamentul (CE) nr. 717/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 iunie 2007 privind *roaming*-ul în rețelele publice de telefonie mobilă în interiorul Comunității și de modificare a Directivei 2002/21/CE.

(2) Raportor: dl Hernández Bataller, J.O. C 324 din 30.12.2006, p. 42.

(3) COM(2008)579 final.

(4) SEC(2008)2489 și SEC(2008)2490.

4. Observații specifice

4.1 În avizul său privind Regulamentul 717/2007, CESE a aprobat în mod hotărât obiectivul Comisiei de a ajunge la o reducere a tarifelor de *roaming* de până la 70 %, ceea ce, pentru consumatori, ar duce la o economie de aproximativ 5 miliarde de euro.

4.2 Prin propunerea sa privind o nouă scădere a prețurilor maxime enunțate mai jos, acest obiectiv va fi depășit în ceea ce privește apelurile de intrare (– 76 %), în vreme ce, pentru apelurile de ieșire, scăderea totală va atinge 55,8 %.

Euro/min. fără TVA	Preț de gros	Dif. %	Preț cu amănuntul MOC (*)	Dif. %	Preț cu amănuntul MTC (**)	Dif. %
preț mediu înainte de 1.9.2007			0,7692		0,417	
Regulamentul 717/2007						
preț max. 1.9.2007-31.8.2008	0,30		0,49		0,24	
preț max. 1.9.2008-30.6.2009 (***)	0,28	6,67	0,46	6,12	0,22	8,33
preț max. 1.7.2009 (***)-30.6.2010	0,26	7,14	0,43	6,52	0,19	13,64
Propunere de Regulament COM(2008)580						
preț max. 1.7.2010-30.6.2011	0,23	11,54	0,40	6,98	0,16	15,79
preț max. 1.7.2011-30.6.2012	0,20	13,04	0,37	7,50	0,13	18,75
preț max. 1.7.2012-30.6.2013	0,17	15,00	0,34	8,11	0,10	23,75
scădere totală			0,4292	55,79	0,317	76,01

(*) MOC = *mobile originating call*/apel de ieșire.

(**) MTC = *mobile terminal call*/apel de intrare.

(***) Comisia propune devansarea cu două luni a datei fixate inițial la 30 august 2009.

4.3 CESE aprobă noile măsuri și felicită Comisia pentru inițiativa sa, pe care o apreciază drept necesară și proporționată și care, în plus, se concordează dreptul de acces la informație al consumatorilor, în vederea unui nivel sporit de protecție a acestora și de transparență a prețurilor.

4.4 CESE ia notă, cu satisfacție, de faptul că, potrivit informațiilor furnizate de Comisie, reducerile de preț introduse prin Regulamentul 717/2007 nu au antrenat scăderea numărului de locuri de muncă, nici deteriorarea condițiilor de muncă din sector.

4.5 În documentele sale de analiză, Comisia face diferența între formulele de plată a serviciilor vocale și a mesajelor SMS *preplătite* și *postplătite*. Or, această diferență nu este luată în considerare în structura tarifară fixată sau propusă de Comisie, în timp ce, pentru operatori, valoarea adăugată economică variază substanțial de la o categorie la cealaltă.

4.6 În plus, CESE estimează că solicitarea Parlamentului European de a evalua impactul regulamentului asupra micilor furnizori de telefonie mobilă din comunitate și asupra poziției acestora în ansamblul pieței comunitare de *roaming* nu a fost tratată decât superficial.

4.7 În avizul său privind Regulamentul 717/2007, CESE și-a exprimat temerea că aplicarea regulamentului ar putea duce la o reajustare a tarifelor de comunicații mobile naționale și i-ar putea determina pe operatori, în unele situații, să își recupereze costurile, crescând facturile generate de alte servicii.

4.8 De la intrarea în vigoare a primelor prețuri maxime reglementate, Comisia nu a constatat, potrivit propriilor afirmații, nicio creștere a tarifelor naționale care să fi putut fi pusă exclusiv pe seama Regulamentului 717/2007. Trebuie totuși menționat faptul că unii operatori au majorat considerabil prețurile de *roaming* internațional pentru apeluri către țări terțe sau primite din afara Uniunii Europene, acestea nemaifiind de competența Comisiei sau a autorităților de reglementare naționale.

4.9 În ceea ce privește facturarea duratei apelurilor, deși plafoanele tarifului cu amănuntul fixate prin regulament sunt exprimate în prețuri pe minut, soluția preferată de Comisie consta în a permite operatorilor să perceapă un tarif maxim pentru stabilirea apelului echivalent cu primele 30 de secunde ale unui apel itinerant inițiat și apoi să factureze la secundă.

4.10 Cu toate acestea, mulți operatori au continuat să aplice vechile practici, ba chiar au schimbat structura tarifară, pentru a factura în funcție de tranșe superioare celei de 30 de secunde, de până la 60 de secunde. S-a constatat că durata facturată a apelurilor de ieșire depășește în medie cu 24 % durata efectivă a apelurilor respective.

4.11 Noua propunere a Comisiei impune, începând cu 1 iulie 2009, tariful la secundă a tuturor apelurilor itinerante reglementate, inițiate sau primite, cu posibilitatea de a aplica, în același timp, o primă tranșă de facturare incompresibilă, care să nu depășească 30 de secunde. Această tranșă de facturare de 30 de secunde se justifică prin faptul că orice apel, oricât de scurt, presupune intervenția unor mijloace tehnice importante.

4.12 Totuși, această derogare de la regula generală de facturare la secundă nu este valabilă decât pentru apelurile de ieșire, în timp ce și apelurile de intrare necesită un suport tehnic substanțial.

4.13 Propunerea Comisiei devansează data scăderii plafoanelor la prețurile de gros și cu amănuntul ale apelurilor vocale itinerante, de la 30 august la 1 iulie 2009, pentru ca utilizatorii să beneficieze deja de noile tarife în perioada în care cererea se află la cel mai crescut nivel. Aceasta presupune ca regulamentul supus examinării să intre în vigoare cât mai rapid.

4.14 Propunerea supusă avizării introduce, începând cu 1 iulie 2009 până la 30 iunie 2012, un „eurotarif” SMS maxim care nu poate depăși 0,11 euro, și un plafon pentru prețurile de gros de 0,04 euro.

4.15 În ceea ce privește serviciul itinerant de date, propunerea Comisiei nu prevede, în acest stadiu, reglementarea nivelului prețului cu amănuntul, ci fixează un plafon al prețului de gros mediu,

stabilit la 1 EUR/MB, începând cu 1 iulie 2009. Comisia constată însă, în considerentele regulamentului supus examinării, un nivel ridicat al prețurilor cu amănuntul al serviciilor itinerante de date și o concurență insuficientă pe această piață, fapt cu atât mai îngrijorător cu cât, potrivit spuselor sale, transparența prețurilor lasă de dorit.

4.16 În aceste condiții, CESE pune serios la îndoială posibilitatea de a asigura presiunea concurențială necesară prin utilizarea altor mijloace de acces la serviciile de date, ca în cazul accesului public la internet prin comunicație fără fir. CESE ar fi preferat ca, în continuare, intervenția Comisiei să vizeze și prețurile de pe această piață.

4.17 De asemenea, propunerea prevede introducerea unui mecanism care să întrerupă serviciul la atingerea unui prag care poate fi definit în mod liber de client, precum și a unui avertisment, prin intermediul unui mesaj automat, la apropierea de acest prag.

4.18 Un astfel de demers, oricât ar fi de util, ridică probleme tehnice considerabile și riscă să îl pună pe client într-o situație de blocaj dacă nu dispune de posibilitatea de a depăși, printr-o manevră simplă, pragul pe care el însuși și l-a fixat. În plus, acesta nu concordă cu principiul transparenței și al orientării tarifelor în funcție de costuri. CESE regretă că aceste chestiuni nu au fost luate în considerare în studiul de impact aferent.

4.19 Propunerea Comisiei vizează promovarea transparenței prețurilor. În acest scop, ea extinde obligația impusă furnizorilor de telefonie mobilă, de a le da abonaților *itineranți* informații personalizate privind tarifele, atunci când intră într-un alt stat membru, inclusiv în ceea ce privește SMS-urile și serviciul itinerant de date.

4.20 CESE aprobă această măsură, fiind de la sine înțeles că vor trebui evitate mesajele repetate de informare la fiecare trecere a frontierei și că, în plus, informațiile cu privire la prețuri vor trebui să fie clare, pe înțelesul tuturor și comparabile cu alte oferte.

Bruxelles, 15 ianuarie 2009

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Mario SEPI